

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN

Axa prioritară 6 - Educație și competențe

Prioritatea de investiții - 10.i. Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la cursuri de învățare formale, nonformale și informale pentru reintegrarea în educație și formare

Obiectiv Specific:

- ❖ *O.S.6.4. - Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională;*
- ❖ *O.S.6.6. - Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.*

GHIDUL SOLICITANTULUI - CONDIȚII SPECIFICE MĂSURI DE EDUCAȚIE DE TIP A DOUA ȘANSĂ

Iunie 2019

Cuprins

CAPITOLUL 1. Informații despre apelul de proiecte	3
CONTEXT	3
1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiective specifice	5
1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte	5
1.3. Tipuri de activități eligibile	6
1.3.1. Tipuri de activități eligibile care pot fi sprijinite în contextul prezentului ghid al solicitantului - condiții specifice	6
1.3.2. Teme secundare FSE	9
1.3.3. Teme orizontale	10
1.3.4. Informare și publicitate	10
1.4. Tipuri de solicitanți și parteneri eligibili în cadrul apelului.....	11
1.5. Durata proiectului.....	12
1.6. Grupul țintă al proiectului	12
1.7. Indicatorii aplicabili proiectului	13
1.8. Alocarea financiară stabilită pentru apelul de proiecte	16
1.9. Valoarea totală eligibilă a proiectelor, rata de cofinanțare.....	17
1.9.1. Valoarea totală eligibilă maximă a proiectelor.....	17
1.9.2. Cofinanțarea națională (cofinanțarea publică și cofinanțarea proprie).....	17
1.10. Regiunea/ regiunile de dezvoltare vizate de apel.....	17
CAPITOLUL 2. Reguli pentru acordarea finanțării	17
2.1. Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor	17
2.2. Eligibilitatea proiectului.....	18
2.2.1. Condiții generale	18
2.2.2. Condiții specifice.....	18
2.3. Eligibilitatea cheltuielilor	18
2.3.1. Lista categoriilor de cheltuieli eligibile.....	18
2.3.2. Reguli generale și specifice de decontare	25
CAPITOLUL 3. COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE	25
CAPITOLUL 4. PROCESUL DE EVALUARE ȘI SELECȚIE A PROIECTELOR.....	26
CAPITOLUL 5. DEPUNEREA ȘI SOLUȚIONAREA CONTESTAȚIILOR.....	26
CAPITOLUL 6. CONTRACTAREA PROIECTELOR - DESCRIEREA PROCESULUI	26
CAPITOLUL 7. ANEXE	26

CAPITOLUL 1. Informații despre apelul de proiecte

CONTEXT

Părăsirea timpurie a școlii¹ are implicații sociale și economice importante, fiind totodată un factor major care contribuie la excluziunea socială ulterioară în viață. Tinerii care părăsesc prematur școala sunt mai predispuși riscului asociat șomajului sau al celui de a câștiga mai puțin odată ce găsesc un loc de muncă. Estimările legate de competențe necesare în Europa sugerează că, pe viitor, doar 1 din 10 locuri de muncă va putea fi accesat de o persoană care a părăsit timpuriu școala. Iar această problemă generează o serie de costuri publice și sociale, sub forma unor venituri și a unei creșteri economice mai mici, a unor venituri fiscale mai reduse și a unor costuri mai ridicate pentru serviciile publice, cum sunt cele din sănătate, justiție și plata prestațiilor sociale.

În România, părăsirea timpurie a școlii predomină mai ales în rândul anumitor grupuri aflate în situație de risc, în special tineri din comunitățile rurale, tineri provenind din familii cu venituri modeste, romi și alte minorități și elevi care au repetat cel puțin un an sau care au abandonat școala. Părăsirea timpurie a școlii este o problemă pregnantă, mai ales în mediul rural. La nivelul învățământului secundar, rata de abandon a fost de 1,5 ori mai mare în școlile din mediul rural, decât în cele din mediul urban. Elevii săraci rămân în urma celor mai înstăriți, iar accesul lor la învățământul secundar superior și post-secundar este limitat. Această discrepanță conține și un factor spațial important, din moment ce o mare parte dintre familiile sărace provin din două dintre cele mai sărace regiuni: nord-estul și sud-vestul României. Elevii de etnie romă se află în situație de risc din cauza condițiilor precare de trai și a sărăciei; situația este și mai gravă pentru fetele de etnie romă, în parte din cauza tradițiilor culturale. Elevii cu cerințe educaționale speciale și elevii din alte minorități sunt, și ei, în situație specială de risc de părăsire timpurie a școlii.

Cauzele părăsirii timpurii sunt multiple și diverse: lipsa accesibilității în general și a adaptării rezonabile în învățământ, lipsa tehnologiilor de acces și a tehnologiilor și dispozitivelor asistive în procesul de învățământ, insuficiența serviciilor de sprijin oferite, lipsa transportului adaptat, slaba conștientizare a familiei cu privire la importanța dezvoltării potențialului copilului/tânărului cu dizabilități, atitudini discriminatorii sau negative cu privire la incluziunea școlară a copiilor și tinerilor cu dizabilități și/sau cerințe educative speciale și altele.

Având în vedere complexitatea domeniului educație și multiplele nevoi ale acestuia, precum și importanța formării profesionale, măsurile dedicate reducerii ratei părăsirii timpurii a școlii au fost aprofundate într-o strategie complementară, respectiv Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România.

În acest context, la nivel național a fost adoptată **Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii**², care, în cadrul Direcției de acțiune: *Strategia pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii*, Pilonul 3: *Reintegrarea persoanelor care au părăsit timpuriu școala în sistemul de educație*, prevede sprijinirea celor care au părăsit școala prematur să reintre în sistemul de educație și formare, oferindu-le trasee de reintegrare, prin care copiii și tinerii să dobândească calificările necesare pentru ocuparea unui post pe piața muncii. Acest pilon se axează, în principal, pe o mai bună calitate și o mai mare extindere a programelor de tip A Doua Șansă, fiind prevăzut de altfel Programul reprezentativ 3.1: *Asigurarea unei oferte adecvate de programe educaționale de tip A Doua Șansă (ADȘ)*.

Strategia Națională privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii combină o serie de măsuri de prevenire, intervenție și compensare, cu accent special pe intervenții la nivel de școală și elev.

¹ Părăsirea timpurie a școlii (PTȘ) este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani care au finalizat cel mult nivelul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nicio altă formă de școlarizare sau formare profesională

² HG nr. 417/2015 pentru aprobarea Strategiei privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România

Politicile de compensare au scopul de a ajuta să se reintegreze, într-un program de educație, acele persoane care au părăsit prematur sistemul de educație, oferindu-le acestora căile adecvate prin care să poată reintra în sistemul de educație și formare profesională. Politicile de compensare includ programe de reintegrare școlară „a doua șansă”, care oferă medii de învățare ce sunt menite să răspundă nevoilor specifice ale tinerilor care au părăsit prematur sistemul de educație, să recunoască și să identifice cunoștințele existente și să le susțină demersul. Aceste programe sunt diferite de cele școlare, atât în ceea ce privește abordările organizaționale, cât și cele pedagogice și sunt caracterizate de grupuri mici de studiu, de predare personalizată, adaptată vârstei cursanților, inovativă, precum și de trasee educaționale flexibile.

Programul de tip „A doua șansă” se adresează tinerilor, adulților, proveniți din medii sociale diverse și cu vârste variate, care nu au urmat sau nu au finalizat învățământul primar și/sau gimnazial. Programul oferă acestor categorii de persoane posibilitatea continuării și finalizării învățământului obligatoriu fără a fi nevoite să-și întrerupă eventualele activități profesionale. Programul este structurat pe două niveluri: „A doua șansă” - învățământ primar și „A doua șansă” - învățământ secundar inferior, acesta din urmă având și o componentă de pregătire profesională. Măsurile compensatorii au scopul de a sprijini reintegrarea în sistemul de educație și formare a persoanelor care au părăsit prematur școala, inclusiv prin dobândirea unei calificări profesionale.

Viziunea Strategiei Naționale de Învățare pe tot Parcursul Vieții³ este de a oferi tuturor persoanelor, pe întreaga durată a vieții acestora, oportunitatea de a participa pe deplin la viața economică, socială și civică și de a le permite să își exploateze potențialul personal. Obiectivele strategice vizează creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții și creșterea relevanței sistemelor de educație și formare profesională pentru piața muncii. În conformitate cu obiectivul Uniunii Europene, principalul obiectiv strategic al României pentru anul 2020 este ca cel puțin 10 procente din populația adultă (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții. Unul din pilonii strategici ai învățării pe tot parcursul vieții, care ar trebui să determine atingerea obiectivelor strategice se referă la acces și stimulente pentru participare.

Strategia Națională privind Incluziunea Socială a Cetățenilor Români Aparținând Minorității Roma 2015 - 2020⁴, prevede în cadrul Direcției de acțiune 3 continuarea programelor de tipul "A doua șansă" sau a celor pentru alfabetizare funcțională, în vederea corectării părăsirii timpurii a școlii (inclusiv reducerea ratei analfabetismului), pentru copii, tineri și persoane mature, inclusiv cei din comunitățile cu populație majoritară romă.

SCOPUL APELULURILOR DE PROIECTE

Prezentele apeluri de propuneri de proiecte urmăresc derularea unor acțiuni de sprijin axate pe creșterea accesului la măsuri de educație pentru copii/ tineri/ adulți care au abandonat cursurile învățământului primar și/sau gimnazial înainte de finalizarea acestuia. Măsurile de sprijin se vor referi la susținerea educațională, psihologică, socială etc. în vederea identificării acestor copii/tineri/adulți, înscrierii în cadrul unei unități școlare, precum și dezvoltării și furnizării unor programe "A doua șansă" pentru finalizarea educației de bază din cadrul învățământului obligatoriu și pregătirea pentru obținerea unei calificări profesionale, după caz.

Programul „A Doua Șansă” permite finalizarea învățământului obligatoriu, având și o componentă de pregătire profesională, prin stagiile de pregătire practică.

Măsurile vizate se axează pe accesul la programele „A Doua Șansă”, dar și pe servicii post-program. În termeni de acces, accentul va fi pus pe asigurarea programelor de tip „A Doua Șansă” și pe implementarea mecanismului de sprijin pentru eliminarea obstacolelor care pot împiedica participarea la acest program. Dat fiind faptul că o parte dintre participanții la aceste programe vor fi adulți, inclusiv cei aparținând minorității roma, este de presupus că ei au calitatea de părinți care necesită sprijin pentru copii sau facilități speciale de acces, în cazul persoanelor cu dizabilități. Sprijinul individual trebuie să fie direcționat și personalizat, prin combinarea sprijinului de ordin social, financiar, educațional și psihologic pentru tinerii cu dificultăți.

³ HG nr. 418/2015 privind aprobarea Strategiei naționale de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020

⁴ HG nr. 18/2015 (*actualizată*) pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020

Programul „A Doua Șansă” poate fi completat de servicii post-program care să sprijine cursanții în găsirea unui loc de muncă adecvat sau în continuarea studiilor, precum și de alte măsuri complementare de sprijin atât a persoanei cât și a programului.

În sprijinul măsurilor principale de intervenție și compensare destinate categoriilor de grupuri țintă prezentate mai sus, în cadrul proiectelor se va regăsi, ca măsură complementară (obligatorie), formarea profesională specializată a personalului didactic, de sprijin și auxiliar care lucrează cu populații eterogene de cursanți, inclusiv copii și adulți cu niveluri diferite de educație, expuși consecințelor părăsirii timpurii a școlii, înainte de finalizarea educației obligatorii.

1.1. Axa prioritară, prioritatea de investiții, obiective specifice

Pentru a obține finanțare în cadrul prezentei cereri de propuneri de proiecte, propunerile trebuie să se încadreze în:

- ▶ **Axa prioritară nr. 6: Educație și competențe**
- ▶ **Obiectivul tematic 10: Efectuarea de investiții în domeniul educației, al formării și al formării profesionale în vederea dobândirii de competențe și a învățării pe tot parcursul vieții** (Regulamentul (UE) nr. 1304/2013, art 3, alin 1, a)
- ▶ **Prioritatea de investiții - 10.i.: Reducerea și prevenirea abandonului școlar timpuriu și promovarea accesului egal la învățământul preșcolar, primar și secundar de calitate, inclusiv la parcursuri de învățare formale, nonformale și informale pentru reintegrarea în educație și formare** (Regulamentul (UE) nr. 1304/2013, art. 3, alin 1, a)
- ▶ **Obiective Specifice:**
 - ❖ O.S.6.4. - Creșterea numărului de tineri care au abandonat școala și de adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie care se reîntorc în sistemul de educație și formare, inclusiv prin programe de tip a doua șansă și programe de formare profesională;
 - ❖ O.S.6.6. - Îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.
- ▶ **Rezultate așteptate prin sprijinul financiar acordat în cadrul prezentelor apeluri de proiecte:**
 - ❖ Rata crescută a persoanelor din categoria celor care au părăsit timpuriu școala care reintră în sistemul de educație și formare;
 - ❖ Servicii funcționale integrate de tip „A doua șansă”, diversificate și extinse la nivel național pentru copii/tineri care au părăsit prematur școala;
 - ❖ Competențe îmbunătățite ale personalului didactic din învățământul pre-universitar în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile elevilor și a unei școli incluzive.

1.2. Tipul apelului de proiecte și perioada de depunere a propunerilor de proiecte

Prezentele apeluri de proiecte sunt de tip **competitiv**, cu termen limită de depunere.

Prezentele apeluri de proiecte sunt dedicate tuturor regiunilor de dezvoltare ale României, iar proiectele vor fi implementate în:

- regiunile mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud-Muntenia)

SAU

- în regiunea dezvoltată București-Ilfov.

SISTEMUL INFORMATIC MySMIS 2014 VA FI DESCHIS ÎN DATA DE 28 Iunie 2019 ORA 16.00 ȘI SE VA ÎNCHIDE ÎN DATA DE 30 SEPTEMBRIE 2019, ORA 16.00.

Elaborarea propunerii de proiect va urma fazele mecanismului competitiv, descrise în *Metodologia de verificare, evaluare și selecție a proiectelor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

1.3. Tipuri de activități eligibile

În cadrul acestor apeluri de proiecte vor fi susținute în mod corelat și unitar activități din cadrul OS 6.4., menite să readucă în sistemul de educație și formare tineri și adulți care nu și-au finalizat educația obligatorie⁵, precum și cele din cadrul OS 6.6. menite să asigure formarea profesională specializată pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar.

1.3.1. Tipuri de activități eligibile care pot fi sprijinite în contextul prezentului ghid al solicitantului - condiții specifice

În vederea îndeplinirii OS 6.4. și O.S. 6.6 vor fi finanțate următoarele activități eligibile:

➤ **Activitatea 1 (activitate relevantă și obligatorie): Sprijin pentru dezvoltarea programelor de tip A doua șansă**

Această activitate are în vedere dezvoltarea profesională / îmbunătățirea competențelor personalului didactic din învățământul preuniversitar, a personalului de sprijin și didactic auxiliar, în vederea promovării unor servicii educaționale de calitate orientate pe nevoile grupului țintă.

Dezvoltarea competențelor profesionale presupune participarea la programe de formare continuă, avizate sau acreditate de Ministerul Educației Naționale, pe componenta de formare "A doua șansă", alte programe de formare continuă specifice programului sau relevante față de nevoile educaționale ale membrilor grupului țintă.

Se vor avea în vedere și măsuri de profesionalizare a consilierilor și de consolidare a capacității acestora de a elabora planuri de dezvoltare educațională generale și specifice readucerii și menținerii în sistemul de educație și formare a tinerilor și adulților care nu și-au finalizat educația obligatorie.

➤ **Activitatea 2 (activitate relevantă și obligatorie): Servicii de consiliere și orientare a carierei pe tot parcursul vieții**

Această activitate este menită să readucă în sistemul de educație și formare tinerii și adulții care nu și-au finalizat educația obligatorie.

Pentru fiecare participant din grupul țintă se va elabora un plan personalizat de intervenție, diferențiat în funcție de nevoi specifice și vârstă. Planul trebuie să vizeze cauza abandonului școlar, să implice părinții participanților pentru segmentul de vârstă 6-16 ani și să conțină măsuri care să conducă, în funcție de caz, la reintegrarea în sistemul de educație sau la orientarea către cursuri de formare profesională. Se pot prevedea și activități specifice de informare, consiliere și mediere care să sprijine cursanții în găsirea unui loc de muncă adecvat sau în continuarea studiilor.

Pentru grupul țintă tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între 6-16 ani, care nu au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite și care, conform Ordinului nr. 5248/2011, nu pot participa la programul „A doua șansă”, se vor finanța măsuri complementare de acompaniere și de sprijin financiar, elaborarea de planuri de intervenție

⁵ Măsurile din domeniul educației pentru tinerii NEETs șomeri, cu vârsta cuprinsă între 16-24 de ani, înregistrați la SPO care optează pentru întoarcerea la sistemul de educație se regăsesc la nivelul AP6-PI 8.ii, OS 6.1.

personalizate, furnizarea de consiliere personalizată, inclusiv a părinților, sprijin pentru înscrierea/reîntoarcerea în învățământul obligatoriu.

Ulterior înscrierii/reîntoarcerii în sistemul de educație, sunt vizate măsuri de prevenire a abandonului școlar, elaborarea unor sisteme de detectare și de intervenție timpurie prin extinderea serviciilor de consiliere și promovarea programelor educaționale remediale centrate pe elevi (ex. Școala după școală), activități extracurriculare.

În cadrul activității de consiliere a membrilor grupului țintă, se vor colecta, de către experții implicați în furnizarea serviciilor de consiliere, date despre cauzele abandonului școlar, în vederea realizării unui studiu care să centralizeze cauzele abandonului școlar, în special al copiilor și tinerilor aparținând minorității roma, al celor care provin din medii dezavantajate socio-economic, din mediul rural și al celor cu dizabilități, precum și care au fost măsurile care au convins/ care au determinat participarea membrilor grupului țintă la activitățile proiectului/ întoarcerea în sistemul de învățământ.

Această activitate este destinată categoriilor de grup țintă de la punctele a) la d), descrise la secțiunea 1.6 Grupul țintă al proiectului.

Se va acorda o atenție deosebită persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, în special cele aparținând minorității roma, cele din zonele rurale/ comunitățile dezavantajate socio-economic, persoanele cu dizabilități.

După caz, în funcție de necesități / de abordarea din planul personalizat de intervenție, de această activitate pot beneficia și membrii grupului țintă din categoria „Părinții sau tutorii tinerilor din grupurile indicate mai sus, inclusiv persoane care au în grijă copilul cu părinți plecați la muncă în străinătate”, ca parte a activității de consiliere a membrilor grupului țintă din categoriile de la a) la d).

Se pot organiza programe de consiliere și educație parentală pentru membrii familiilor tinerilor și adulților care nu și-au finalizat educația obligatorie, inclusiv pentru persoanele care au în grijă copilul cu părinții plecați la muncă în străinătate, precum și activități de sensibilizare, care să permită consilierului / mediatorului să intre în contact cu familia, comunitatea din care face parte persoana din grupul țintă, pentru a facilita reîntoarcerea în sistemul de educație.

➤ **Activitatea 3 (activitate relevantă și obligatorie): Furnizarea de programe „A doua șansă”**

Programele „A doua șansă” se vor organiza conform Metodologiei privind organizarea programului „A doua șansă” pentru învățământul primar / Metodologiei privind organizarea programului „A doua șansă” pentru învățământul secundar inferior, aprobate prin Ordinul MECS nr. 5248/ 2011⁶ (*actualizat*) privind aplicarea Programului "A doua șansă".

Absolvenții Programului „A doua șansă” pentru învățământul primar dobândesc un „certificat de absolvire a învățământului obligatoriu de nivel primar”, iar absolvenții Programului „A doua șansă” pentru învățământul secundar inferior dobândesc un „certificat de absolvire a ciclului inferior al liceului”.

Absolvenții Programului „A doua șansă” pentru învățământul secundar inferior care urmează stagiul de pregătire practică de 720 de ore și care susțin și promovează examenul de certificare a competențelor profesionale dobândesc și certificat de calificare profesională de nivel 3⁷.

➤ **Activitatea 4 (activitate relevantă și obligatorie): Promovarea programului „A doua șansă” și a măsurilor complementare**

⁶ În vederea flexibilizării programelor de A doua șansă (în special cele derulate prin proiecte cu finanțare europeană), Ordinul MECS 5248/2011 a fost modificat și completat prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 4093/2017.

⁷ Conform prevederilor Anexei IV la Metodologia privind organizarea programului „A doua șansă” pentru învățământul secundar inferior, aprobate prin Ordinul MECS nr. 5248/ 2011.

Acțiuni și campanii de promovare personalizate în funcție de particularitățile grupului țintă vizat, în scopul informării potențialilor participanți dar și a părinților/tutorilor, cu privire la facilitățile și beneficiile participării la programul „A doua șansă” și la alte măsuri complementare, cu privire la beneficiile reîntoarcerii în sistemul de educație și formare pentru tinerii și adulții care nu și-au finalizat educația obligatorie.

Se va avea în vedere și colaborarea cu comunitatea pentru reintegrarea elevilor aflați deja în afara sistemului școlar. Măsura va include o cuprindere mai mare, sub forma unei campanii de promovare a importanței menținerii în școală a elevilor și a reducerii părăsirii timpurii a școlii, având în vedere rolul central pe care îl joacă familiile, comunitățile și angajatorii în proiectarea traiectoriei elevilor, pentru ca aceștia să devină membri activi ai societății.

NB. Cheltuielile aferente activității de promovare a programului „A doua șansă” și a măsurilor complementare vor fi incluse la capitolul de cheltuieli directe.

➤ **Activitatea 5 (activitate facultativă): Promovarea unor măsuri de mobilitate pentru personalul didactic**

Sunt avute în vedere intervenții care valorifică rezultatele mobilităților anterioare ale personalului didactic (ex. din ERASMUS+), în vederea completării perfecționării continue a acestuia în relație cu domeniile de formare stabilite în cadrul prezentelor apeluri: seminarii, conferințe, schimb de bune practici, proiecte de succes, măsuri inovatoare etc.

De asemenea, sunt vizate și alte măsuri în sprijinul atingerii obiectivelor specifice stabilite în cadrul acestei priorități de investiție (ex: crearea de rețele pentru incluziune socio-educatională, care pun accent pe nevoile grupurilor țintă (copii/tineri „hard to reach/hard to motivate”), în special în etape de tranziție între niveluri de școlarizare, susținerea motivației individuale pentru participare școlară etc).

➤ **Activitatea 6 (activitate facultativă): Măsuri de sprijin**

În vederea menținerii membrilor grupului țintă „Tineri care au părăsit timpuriu școala” în activitățile proiectului, până la finalizarea programelor care li se adresează, se pot implementa măsuri de sprijin financiar pentru stimularea participării în cadrul programului „A doua șansă”, precum și alte măsuri de sprijin financiar / social/ medical, specifice nevoilor acestor persoane (ex. subvenții), măsuri de acompaniere, precum servicii de îngrijire a persoanelor dependente de aceștia, în vederea facilitării participării membrilor grupului țintă la activitățile proiectului.

În cadrul activităților de acompaniere adresate tinerilor/ adulților din grupul țintă, prin persoane dependente se înțeleg acele persoane aflate în îngrijirea tânărului/ adultului care participă la activitățile relevante ale proiectului, de exemplu copii, persoane vârstnice, persoane cu handicap, cu dizabilități, cu boli terminale sau alte categorii de persoane care dovedesc dependența față de tinerii/ adulții din grupul țintă. Membrii grupului țintă pot beneficia de acest tip de activități dacă fac dovada respectării cadrului legislativ național privind asistența socială și serviciile sociale (de exemplu Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, etc). Persoanele dependente astfel definite nu fac parte din grupul țintă al proiectului, acestea fiind beneficiari indirecti ai proiectului. În vederea asigurării standardelor de calitate în prestarea acestor activități, serviciile de acompaniere către persoanele dependente vor fi furnizate conform prevederilor legale în vigoare privind furnizarea serviciilor sociale. Solicitantul va menționa în cererea de finanțare cum va asigura implicarea în activitățile proiectului a furnizorului/ furnizorilor autorizați de servicii sociale și ce entitate va furniza aceste servicii în proiect (solicitant, partener/parteneri, subcontractanți etc).

Unele activități ale proiectului se pot desfășura în afara locației grupului țintă format din copii/ tineri/ adulți vizați de măsurile principale de educație de a doua șansă din proiecte, cu condiția ca acestea să fie în interesul grupului țintă vizat prin proiect.

Pentru evitarea suprapunerilor și a dublei finanțări, persoanele care beneficiază de programul de tip “A doua șansă”, în cadrul proiectelor finanțate în apelul ”Școala pentru toți” (AP 6), respectiv apeluri din cadrul AP 4 - PI 9.ii (OS 4.1 și OS 4.2.), AP5 - PI 9.vi (OS 5.1 & OS 5.2) NU vor putea constitui grup țintă pentru acest apeluri de proiecte.

În cadrul acestor apeluri este încurajată complementaritatea /demarcarea cu alte Programe Operaționale:

- POR - AP 10 prin care vor fi susținute investiții în construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale ante-preșcolare, preșcolare și pentru învățământul obligatoriu;
- PNDR - Măsura 07- sub-măsura 7.2: se finanțează înființarea/ modernizarea (inclusiv dotarea) creșelor și grădinițelor (care nu se află în incinta școlilor) a instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol;
- POC - AP2, PI 2c, OS 2.4, acțiunea 2.3.3: finanțează infrastructura TIC

Complementaritatea poate fi demonstrată prin existența unei decizii de finanțare/unui contract de finanțare POR, PNDR, POC. Proiectele finanțate în cadrul prezentelor apeluri nu pot fi condiționate (ex. ca perioada de implementare) de impementarea altor proiecte, din alte surse de finanțare, inclusiv din POR/PNDR/POC.

1.3.2. Teme secundare FSE

Proiectele trebuie să îndeplinească condițiile privind temele secundare FSE prevăzute în documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

În cadrul AP 6/ PI 10.1/ OS 6.4. și OS 6.6. sunt vizate temele secundare prezentate în tabelul de mai jos.

Cererile de finanțare vor trebui să evidențieze în secțiunea relevantă (*tema secundară vizată*) în ce constă contribuția proiectului la o anumită temă secundară, precum și costul estimat al respectivelor măsuri.

Alocările din tabelul de mai jos reprezintă alocări indicative la nivelul AP 6. Prin urmare, în cadrul proiectului se vor evidenția sumele prevazute pentru măsurile care vizează teme secundare relevante pentru proiect. Pentru temele secundare de mai jos se va avea în vedere un buget care să reprezinte minim procentul indicat în tabel, calculat la totalul cheltuielilor eligibile ale proiectului.

Procentele din tabelul de mai jos reprezintă ponderi din totalul alocărilor aferente temelor secundare la nivel de Axă prioritară/ PI.

Categorie de regiune	Tema secundară	Pondere din alocarea pe tip de regiune de dezvoltare
Mai puțin dezvoltată	02 Inovare socială	5%
Mai dezvoltată	02 Inovare socială	5%
Mai puțin dezvoltată	05 Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	14%

Mai dezvoltată	05 Îmbunătățirea accesibilității, a utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor	14%
Mai puțin dezvoltată	06 Nediscriminare	3%
Mai dezvoltată	06 Nediscriminare	3%

Aspecte privind inovarea socială

Inovarea socială presupune dezvoltarea de idei, servicii și modele prin care pot fi mai bine abordate provocările sociale, cu participarea actorilor publici și privați, inclusiv a societății civile, cu scopul îmbunătățirii serviciilor sociale⁸.

Programul Operațional Capital Uman promovează inovarea socială, în special cu scopul de a testa, și, eventual, a implementa la scară largă soluții inovatoare, la nivel local sau regional, pentru a aborda provocările sociale.

Inovarea socială are o importanță deosebită mai ales în contextul inițiativelor din domeniul incluziunii sociale și a combaterii sărăciei, având în vedere faptul că acestea vizează cu prioritate comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

Exemple de teme de **inovare socială** care ar putea fi utilizate în cadrul acestui ghid al solicitantului - condiții specifice:

- ❖ activități și inițiative inovative care vizează, pe de-o parte, creșterea participării la învățământul obligatoriu, în special pentru persoanele care provin din mediul rural, din comunități dezavantajate, cei de etnie romă, și, pe de altă parte, promovarea unor metode inovative de predare și învățare, cu scopul reducerii părăsirii timpurii a școlii, inclusiv prin promovarea oportunităților care vizează reîntoarcerea în sistemul de educație pentru finalizarea/ completarea studiilor a celor care au părăsit timpuriu școala și creșterii șanselor de participare la nivele superioare de educație.
- ❖ măsuri care vizează desegregarea școlară.

Solicitanții și/sau partenerii eligibili trebuie să evidențieze în formularul de aplicație dacă propunerea de proiect contribuie la inovarea socială, conform celor prezentate mai sus.

► Utilizarea TIC și contribuția la dezvoltarea de competențe digitale

Vor fi avute în vedere măsuri educaționale de sprijin bazate pe o mai bună integrare a TIC pentru a face procesul de învățare atractiv în mediile școlare, oferind copiilor/tinerilor/adulților din grupul țintă, reînscriși în învățământul obligatoriu, oportunități de acces la o educație inițială modernă și de calitate.

1.3.3. Teme orizontale

Proiectele trebuie să îndeplinească condițiile privind temele orizontale prevăzute în documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

Pentru informații privind temele orizontale se va consulta: Ghid - integrare teme orizontale în cadrul proiectelor finanțate din FESI 2014-2020 disponibil la <http://www.fonduri-ue.ro/orientari-beneficiari>.

1.3.4. Informare și publicitate

⁸ Definiție preluată de pe pagina de internet a Comisiei Europene: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1022&langId=en>

Activitatea de informare și publicitate este realizată în conformitate cu prevederile documentului *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

NB. Cheltuielile aferente activității de informare și publicitate proiect (diferită de activitatea de promovare a programului „A doua șansă” și a măsurilor complementare) vor fi incluse la capitolul cheltuieli indirecte.

1.4. Tipuri de solicitanți și parteneri eligibili în cadrul apelului

Pentru această cerere de propuneri de proiecte categoriile de solicitanți și parteneri eligibili sunt:

- Agenții, structuri/alte organisme aflate în subordinea/coordonarea MEN și alte organisme publice cu atribuții în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv asigurarea calității în învățământul preuniversitar;
- Instituții de învățământ (ISCED 1-3) acreditate, publice și private, din rețeaua școlară națională;
- Furnizori de servicii de orientare, consiliere, mediere școlară și servicii alternative, publici și privați;
- Furnizori de formare profesională, publici sau privați;
- Parteneri sociali din învățământul preuniversitar (ex. organizații sindicale);
- Instituții de cult și asociații religioase;
- Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) și instituții subordonate;
- Instituții/agenții guvernamentale cu atribuții în domeniul incluziunii sociale;
- Autorități publice locale cu atribuții în domeniul educației de nivel preuniversitar;
- ONG-uri.

În cadrul prezentelor apeluri de proiecte proiectele vor fi depuse în parteneriat, constituit din două sau mai multe entități din categoria celor mai sus menționate, în baza unui *Acord de parteneriat*, partenerii având înțelesul prevederilor de la secțiunea 4.1.2. *Reguli generale privind partenerii în cadrul cererilor de finanțare nerambursabilă prin POCU*, din ghidul general *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

NB. Este obligatoriu ca proiectul să se depună în parteneriat, fiind obligatoriu ca din parteneriatul creat pentru implementarea proiectului să facă parte un Inspectorat Școlar Județean, respectiv Inspectoratul Școlar al Municipiului București, în calitate de solicitant sau partener.

În scopul implementării eficiente a proiectului, Liderul de parteneriat sau oricare dintre Parteneri poate încheia *Acorduri de colaborare* cu instituții cu rol în implementare, numite în continuare *Parteneri asociați*, pentru care nu există obligativitatea de a fi parteneri în proiect în sensul Acordului de parteneriat.

Asocierea este stabilită prin semnarea unui *Acord de colaborare* între Beneficiarul/ Liderul de parteneriat/partenerii acestuia și Partenerul asociat, conform modelului prevăzut în Anexa 6 - Acord de colaborare.

NB. În cadrul acestor apeluri de proiecte, singurii parteneri asociați pot fi unitățile publice de învățământ cu rol în implementarea proiectului. În cererea de finanțare se vor preciza în mod clar rolurile și responsabilitățile partenerilor asociați în implementarea proiectului, nefiind însă obligatoriu să se specifice numărul acestora, denumirea etc.

Se va încheia câte un Acord de colaborare cu fiecare unitate de învățământ. Nicio cheltuială efectuată de un partener asociat nu poate fi inclusă în bugetul proiectului, cu excepția situației în care Acordul de colaborare este încheiat între Liderul de parteneriat / Partenerul

din proiect care are calitatea de instituție publică, pe de o parte, și o unitate de învățământ din subordinea acesteia (ex. între Inspectoratul Școlar Județean / Inspectoratul Școlar al Municipiului București și fiecare din unitățile de învățământ din subordine).

În situația mai sus menționată, în înțelegerea și aplicarea prevederilor art. 8 din OUG nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, în bugetul proiectului corespunzător Liderului de parteneriat / Partenerului din proiect care are calitatea de instituție publică se vor include cheltuielile totale eligibile prevăzute pentru partenerii asociați (pe categorii și subcategorii de cheltuieli).

Situația mai sus menționată nu restricționează posibilitatea Liderului de parteneriat / Partenerului din proiect care are calitatea de entitate privată de a încheia Acorduri de colaborare cu fiecare unitate de învățământ pentru facilitarea implementării activităților proiectului. În acest sens, Liderul de parteneriat / Partenerul din proiect care are calitatea de entitate privată poate derula activități și efectua cheltuieli necesare implementării proiectului în cadrul locațiilor de implementare puse la dispoziție de către partenerii asociați, aceste cheltuieli fiind incluse în bugetul Liderului de parteneriat / Partenerului din proiect care are calitatea de entitate privată semnată de Acordul de colaborare.

Nu este obligatoriu ca Acordurile de colaborare să se prezinte odată cu depunerea cererii de finanțare, urmând ca acestea să se prezinte în perioada de implementare, anterior începerii activităților în care vor fi implicați partenerii asociați respectivi.

1.5. Durata proiectului

Perioada de implementare a proiectului este de maximum **36 de luni**. Proiectele care vor prevedea o perioadă de implementare mai mare de **36 de luni** vor fi respinse.

La completarea cererii de finanțare în sistemul electronic va trebui evidențiată durata activităților și sub-activităților prevăzute în proiect, precum și perioada de implementare a proiectului (data de începere / data de finalizare a implementării activităților / subactivităților / proiectului).

1.6. Grupul țintă al proiectului

În cadrul acestor apeluri de proiecte grupul țintă eligibil va fi format din persoane care aparțin uneia din următoarele categorii:

- a) Tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între **6-16 ani**, care **nu** au depășit cu cel puțin **4 ani** vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite;
 - b) Tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între **12-16 ani**, care au depășit cu cel puțin **4 ani** vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite;
 - c) Tineri, care au un loc de muncă, cu vârsta cuprinsă între **16-24 ani**, care nu au absolvit învățământul obligatoriu;
 - d) Adulți **25-64 ani**, care nu au absolvit învățământul obligatoriu;
 - e) Părinții/tutorii tinerilor din grupurile indicate mai sus, inclusiv persoane care au în grijă copilul cu părinți plecați la muncă în străinătate;
 - f) Personal didactic din învățământul preuniversitar⁹;
 - g) Personal de sprijin¹⁰ și auxiliar¹¹ din școli;
 - h) Echipa managerială la nivelul școlii.
- Valoarea minimă a grupului țintă din categoriile de la punctele a) la d) este de:
- Minim 600 persoane - pentru regiuni mai puțin dezvoltate;
 - Minim 500 persoane - pentru regiunea dezvoltată București-Ilfov.

⁹ Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare

¹⁰ Ordin nr. 5.574 / 2011 (*actualizat*) pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea serviciilor de sprijin educațional pentru copiii, elevii și tinerii cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă

¹¹ Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare

- Valoarea minimă a grupului țintă din categoriile de la punctele f) la h), este de:
 - Minim 515 persoane - pentru regiuni mai puțin dezvoltate;
 - Minim 420 persoane - pentru regiunea dezvoltată București-Ilfov.
- Pentru categoria de grup țintă de la punctul e), nu se fixează o valoare minimă, având în vedere ca aceasta categorie de grup tinta va beneficia de activitățile proiectului în funcție de nevoile identificate în cadrul proiectului. Persoana care are în grijă copilul cu părinți plecați la muncă în străinătate beneficiază doar de servicii de informare, consiliere și/sau programe de educației parentale.
- Categoriile de grup țintă de la punctele a) la d) vor viza cumulativ un procent de minim 20% copii/tineri/adulți care aparțin minorității roma (criteriu de eligibilitate).

Apartenența la grupul țintă se va realiza la intrarea în proiect (data la care persoana va beneficia pentru prima dată de sprijinul oferit prin proiect) prin declarație pe propria răspundere a persoanei din grupul țintă sau a persoanelor / instituțiilor abilitate și/sau prin atașarea de documente doveditoare.

Beneficiarii de finanțare nerambursabilă au obligația de a respecta prevederile Regulamentului nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (Regulamentul general privind protecția datelor), precum și prevederile Directivei 2002/58/CE privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), transpusă în legislația națională prin Legea nr. 506/2004 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul comunicațiilor electronice, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, participanții la activitățile proiectului vor fi informați despre obligativitatea de a furniza datele lor personale și despre faptul că datele lor personale vor fi prelucrate în aplicațiile electronice SMIS/MySMIS, în toate fazele de evaluare/ contractare/ implementare/ sustenabilitate a proiectului, cu respectarea dispozițiilor legale menționate. Beneficiarii trebuie să facă dovada ca au obținut consimțământul pentru prelucrarea datelor cu caracter personal de la fiecare participant, în conformitate cu prevederile legale menționate.

Depunerea cererii de finanțare reprezintă un angajament ferm privind acordul solicitantului în nume propriu și/sau pentru interpuși, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal procesate în evaluarea proiectului.

1.7. Indicatorii aplicabili proiectului

Indicatorii de realizare și indicatorii de rezultat imediat aplicabili prezentelor apeluri sunt incluși în tabelul de mai jos.

Indicatori de realizare				Indicatori de rezultat imediat			
Cod	Regiune de dezvoltare	Denumire indicator	Ținta minimă solicitată	Cod	Regiune de dezvoltare	Denumire indicator	Ținta minimă solicitată
4S92	Regiuni mai puțin dezvoltate	Tineri/adulți care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare) Subdiviziuni: Valoarea minimă cumulată a sub-indicatorilor reprezentând Roma: 4S92.1.1 4S92.2.1 4S92.3.1 4S92.4.1 este de cel puțin 20% din valoarea asumată a indicatorului 4S92 ¹²	Valoarea minimă a indicatorului 4S92 este de 600 persoane.	4S82	Regiuni mai puțin dezvoltate	Copii / tineri / adulți care au finalizat programe de tip a doua șansă, urmare a sprijinului primit	Ținta minimă pentru indicatorul 4S82 este de cel puțin 50% din valoarea asumată a indicatorului 4S92
				4S83	Regiuni mai puțin dezvoltate	Copii/ tineri/ adulți care obțin o calificare la finalizarea programelor de tip a doua șansă	Ținta minimă pentru indicatorul 4S83 este de cel puțin 10% din valoarea asumată a indicatorului 4S92
4S94	Regiuni mai puțin dezvoltate	Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/schimb de bune practici	Valoarea minimă a indicatorului 4S94 este de 515 persoane	4S86	Regiuni mai puțin dezvoltate	Personal didactic/ personal de sprijin care și-a îmbunătățit nivelul de competente/ certificat.	Ținta minimă pentru indicatorul 4S86 este de cel puțin 90% din valoarea asumată a indicatorului 4S94
4S92	Regiunea dezvoltată	Tineri/adulți care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare)	Valoarea minimă a indicatorului 4S92 este de 500 persoane	4S82	Regiunea dezvoltată	Copii / tineri / adulți care au finalizat programe de tip a doua șansă, urmare a sprijinului primit	Ținta minimă pentru indicatorul 4S82 este de cel puțin 50% din valoarea asumată a

¹² A se vedea Anexa 1: Definițiile indicatorilor

		Subdiviziuni: Valoarea minimă cumulată a sub-indicatorilor reprezentând Roma: 4S92.1.1 4S92.2.1 4S92.3.1 4S92.4.1 este de cel puțin 20% din valoarea asumată a indicatorului 4S92 ¹³					indicatorului 4S92
				4S83	Regiunea dezvoltată	Copii/ tineri/ adulți care obțin o calificare la finalizarea programelor de tip a doua șansă	Ținta minimă pentru indicatorul 4S83 este de cel puțin 10% din valoarea asumată a indicatorului 4S92
4S94	Regiunea dezvoltată	Personal didactic/ personal de sprijin care beneficiază de programe de formare/ schimb de bune practici	Valoarea minimă a indicatorului 4S94 este de 420 persoane	4S86	Regiunea dezvoltată	Personal didactic/ personal de sprijin care și-a îmbunătățit nivelul de competențe/ certificat.	Ținta minimă pentru indicatorul 4S86 este de cel puțin 90% din valoarea asumată a indicatorului 4S94

NB: În cadrul cererilor de finanțare, țintele aferente indicatorilor de rezultat vor avea valori numerice și se vor stabili în funcție de țintele asumate în cererea de finanțare pentru indicatorii de realizare.

¹³ A se vedea Anexa 1: Definițiile indicatorilor

Raportarea indicatorilor

Conform Regulamentului (UE) nr. 1304/2013, „Participantii” sunt persoanele care beneficiază în mod direct de o intervenție din FSE/ILMT, care pot fi identificate și cărora li se pot solicita caracteristicile, și pentru care sunt angajate cheltuieli specifice. Alte persoane nu vor fi clasificate ca participanți. Toate datele aferente indicatorilor privind participanții trebuie defalcate în funcție de gen.

Conform Regulamentului (UE) nr. 1304/2013, art. 5 ”Toți indicatorii comuni de realizare și de rezultat trebuie raportați pentru toate prioritățile de investiții”. Pentru a răspunde acestei cerințe, solicitantul va avea obligația raportării indicatorilor comuni, conform ghidului de raportare indicatori (comuni și specifici de program). Toate datele aferente indicatorilor privind participanții trebuie raportate conform atributelor menționate în anexa I a Regulamentului FSE nr. 1304/2013.

Solicitantul va putea selecta dintr-o listă predefinită în aplicația informatică indicatorii aferenți cererii de propuneri de proiecte și va completa ținte pentru acei indicatori pentru care se solicită acest lucru, așa cum i se va semnala și în sistemul informatic.

1.8. Alocarea financiară stabilită pentru apelul de proiecte

Pentru cele 2 apeluri de proiecte lansate în contextul Axei Prioritare 6, PI 10.i., OS 6.4. și 6.6., din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, bugetul total alocat la nivelul categoriilor de regiuni este detaliat mai jos:

- ✓ pentru apelul de proiecte destinat **regiunilor mai puțin dezvoltate** (Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud-Muntenia), suma totală disponibilă este de **144.995.431,00** euro, din care contribuția UE este de **123.246.116,35** euro (corespunzând unei contribuții UE de 85%), iar contribuția națională este de **21.749.314,65** euro (corespunzând unei contribuții naționale de 15%).
- ✓ pentru apelul de proiecte destinat **regiunii mai dezvoltate** (București Ilfov), suma totală disponibilă este de **18.459.315,00** euro, din care contribuția UE este de **14.767.452,00** euro (corespunzând unei contribuții UE de 80%), iar contribuția națională este de **3.691.863,00** euro (corespunzând unei contribuții naționale de 20%).

NB. În cadrul prezentelor apeluri vor fi finanțate proiecte care sunt implementate **fie** în una sau mai multe regiuni mai puțin dezvoltate (Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud-Muntenia), **fie** doar în regiunea dezvoltată București-Ilfov (criteriu de eligibilitate proiect). Proiectele care vor viza regiunea dezvoltată București-Ilfov și una sau mai multe regiuni mai puțin dezvoltate vor fi declarate neeligibile.

În accepțiunea prezentului ghid, selectarea regiunii de dezvoltare se va realiza **EXCLUSIV** în funcție de domiciliul/ rezidența / locuirea grupului țintă vizat prin proiect.

Excepție fac:

a) copiii, elevii, tinerii, adulții, părinții care nu pot dovedi locul de domiciliu din cauza lipsei actelor de identitate, dar care demonstrează că aparțin de unitatea teritorială administrativă respectivă, prin declarație pe propria răspundere a părintelui sau adultului și document emis de unitatea de învățământ sau de autoritatea publică locală.

b) cadrele didactice care nu au domiciliul sau reședința în aceeași unitate teritorial administrativă cu locația/sediul unității școlare în care sunt angajate și activează.

Atenție! Anumite activități ale proiectului care vizează regiunile mai puțin dezvoltate se pot desfășura în regiunea dezvoltată și respectiv anumite activități ale proiectului care vizează regiunea mai dezvoltată se pot desfășura în regiunile mai puțin dezvoltate, cu condiția ca acestea să fie în interesul grupului țintă vizat prin proiect.

1.9. Valoarea totală eligibilă a proiectelor, rata de cofinanțare

Bugetul proiectului va fi exprimat DOAR în lei. Cursul de schimb care va fi utilizat de beneficiar pentru verificarea încadrării bugetului proiectului în valoarea maximă eligibilă a proiectului, este cursul Inforeuro disponibil la următoarea adresă:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/index_en.cfm.

În cadrul acestor apeluri de proiecte se va considera cursul Inforeuro aferent lunii iunie 2019, respectiv 1 EURO = 4,7623 RON.

1.9.1. Valoarea totală eligibilă maximă a proiectelor

Valoarea totală eligibilă a unui proiect este de maximum 2.000.000,00 euro.

1.9.2. Cofinanțarea națională (cofinanțarea publică și cofinanțarea proprie)

Contribuția eligibilă minimă a solicitantului reprezintă procentul din valoarea totală eligibilă a proiectului propus, care va fi suportat de solicitant, conform cerințelor prevăzute în documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

Pe parcursul implementării proiectului, cheltuielile necesare derulării proiectului angajate de Solicitant, dar care nu fac parte din cheltuielile declarate eligibile în cadrul acestui apel, vor fi suportate de către acesta.

Contribuția proprie minimă a solicitantului reprezintă o valoare obținută prin aplicarea procentului minim de cofinanțare proprie (C.pr) la valoarea eligibilă angajată de solicitant în cadrul proiectului.

În cadrul prezentelor apeluri de proiecte, procentul minim de cofinanțare proprie (C.pr.) obligatoriu pentru fiecare tip de entitate juridică, este prezentat în secțiunea 4.3.1. Cofinanțarea proprie minimă a beneficiarului din cadrul documentului *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*.

Atât solicitantul cât și fiecare partener trebuie să contribuie financiar la implementarea proiectului, respectiv să aibă alocate cheltuieli eligibile din totalul cheltuielilor eligibile prevăzute în bugetul proiectului, nefiind posibil ca un partener sau/și solicitantul să asigure partea de buget (asistența financiară nerambursabilă sau/și contribuție proprie) prevăzută pentru un alt partener.

1.10. Regiunea/ regiunile de dezvoltare vizate de apel

Intervențiile eligibile sunt finanțate în cadrul:

- ▶ Apelului pentru regiunile mai puțin dezvoltate: Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est și Sud- Muntenia.
- ▶ Apelului pentru regiunea mai dezvoltată București-Ilfov.

CAPITOLUL 2. Reguli pentru acordarea finanțării

2.1 Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor

Sunt considerați eligibili solicitantul și partenerul care îndeplinesc cerințele prevăzute în documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*, cu modificările și completările ulterioare, <http://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/CU/POCU2014/20.04/ORIENTARI.GENERALE.POCU.pdf>

CAPITOLUL 4. "Reguli generale de eligibilitate", respectiv subpunctele 4.1.1 (pentru solicitanți) și 4.1.2 (pentru parteneri).

2.2. Eligibilitatea proiectului

2.2.1. Condiții generale

Sunt considerate eligibile proiectele care îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute în documentul Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul *Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*, CAPITOLUL 4, SUBPUNCTUL 4.2. Eligibilitatea proiectului <http://www.fonduri-ue.ro/images/files/programe/CU/POCU-2014/20.04/ORIENTARI.GENERALE.POCU.pdf>

2.2.2. Condiții specifice

Sunt considerate eligibile proiectele care îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute în Ghidul solicitantului - Condiții specifice.

2.3. Eligibilitatea cheltuielilor

2.3.1. Lista categoriilor de cheltuieli eligibile

CHELTUIELI DIRECTE

Cheltuielile eligibile directe reprezintă cheltuieli care pot fi atribuite unei anumite activități individuale din cadrul proiectului și pentru care este demonstrată legătura cu activitatea/ subactivitatea în cauză

	CATEGORIE MYSMIS	SUBCATEGORIE MYSMIS	SUBCATEGORIA (DESCRIEREA CHELTUIELII) CONȚINE:
Cheltuielile eligibile directe	9-Cheltuieli aferente managementului de proiect	23 - cheltuieli salariale cu managerul de proiect	Salariu net manager de proiect
	25-Cheltuieli salariale	83-Cheltuieli salariale cu personalul implicat în implementarea proiectului (în derularea activităților, altele decât management de proiect)	✓ Salarii pentru personalul implicat în implementarea proiectului altele decât management de proiect
		164-Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori)	✓ Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori)
		87 - Onorarii/venituri asimilate salariilor pentru experți proprii/cooptați	✓ Onorarii/venituri asimilate salariilor pentru experți proprii/cooptați
	27-Cheltuieli cu deplasarea	98-Cheltuieli cu deplasarea pentru personal propriu și experți implicați în implementarea proiectului	✓ Cheltuieli pentru cazare ✓ Cheltuieli cu diurna personalului propriu ✓ Cheltuieli pentru transportul persoanelor (inclusiv transportul efectuat cu mijloacele de transport în comun sau taxi, la și de la aeroport, gară, autogară sau port și locul delegării ori locul de cazare, precum și transportul efectuat pe distanța dintre locul de cazare și locul delegării); ✓ Taxe și asigurări de călătorie și asigurări medicale aferente deplasării
		97-Cheltuieli cu deplasarea pentru participanți - grup țintă	✓ Cheltuieli pentru cazare ✓ Cheltuieli pentru transportul persoanelor (inclusiv transportul efectuat cu mijloacele de transport în comun sau taxi, la și de la aeroport, gară, autogară sau port și locul delegării ori locul de cazare, precum și transportul efectuat pe distanța dintre locul de cazare și locul delegării); ✓ Taxe și asigurări de călătorie și asigurări medicale aferente deplasării
	29-Cheltuieli cu servicii	100 - cheltuieli pentru consultanță și expertiză, inclusiv pentru elaborare PMUD	✓ Cheltuieli aferente diverselor achiziții de servicii specializate, pentru care beneficiarul nu are expertiza necesară (ex. formare profesională, consiliere profesională, servicii medicale aferente grupului țintă în vederea participării la

			programele de formare profesională etc.).
		104 - cheltuieli cu servicii pentru organizarea de evenimente și cursuri de formare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Cheltuielile efectuate pentru organizare de evenimente de genul conferințe (altele decât cele pentru informare și comunicare), cursuri de instruire, seminarii, mese rotunde, ateliere de lucru, cursuri de formare care pot include: <ul style="list-style-type: none"> • Cheltuieli pentru cazare, masă, transport; • Cheltuieli pentru taxe și asigurări ale persoanelor din grupul țintă și a altor persoane care participă/contribuie la realizarea activităților proiectului; • Cheltuieli pentru închiriere sală, echipamente/dotări; • Cheltuieli pentru onorarii aferente lectorilor/moderatorilor/vorbitorilor cheie în cadrul unui eveniment, precum și persoane care participă/contribuie la realizarea evenimentului; • Cheltuieli cu servicii de formare; • Cheltuieli pentru servicii de traducere și interpretariat aferente activităților realizate; • Cheltuieli pentru editare/tipărire/multiplicare materiale pentru evenimente; • Servicii de catering; • Servicii de sonorizare; • Servicii de transport de materiale și echipamente.
11-Cheltuieli cu taxe/abonamente/ cotizații/acorduri/ autorizații necesare pentru implementarea proiectului:	32 - cheltuieli cu taxe/abonamente/cotizații/acorduri/ autorizații/garanții bancare necesare pentru implementarea proiectului		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Taxe de participare la programe de formare/ educație; ✓ Taxe de eliberare a certificatelor de calificare/ absolvire; ✓ Cheltuielile pentru achiziția de publicații/abonamente la publicații, cărți relevante pentru obiectul de activitate al beneficiarului, în format tipărit și/sau electronic, precum și cotizațiile pentru participarea la asociații. ✓ Achiziționare de reviste de specialitate, materiale educaționale relevante pentru operațiune, în format tipărit, audio și/ sau electronic; ✓ Cheltuielile aferente garanțiilor oferite de bănci sau alte instituții financiare; ✓ Taxe notariale.
21-Cheltuieli cu achiziția de active fixe corporale (altele decât terenuri și imobile), obiecte de inventar, materii	70-Cheltuieli cu achiziția de materii prime, materiale consumabile și alte produse similare necesare proiectului		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Materiale consumabile ✓ Cheltuieli cu materii prime și materiale necesare derulării cursurilor practice ✓ Materiale direct atribuibile susținerii activităților de educație

prime și materiale, inclusiv materiale consumabile		<ul style="list-style-type: none"> ✓ și formare ✓ Papetărie ✓ Cheltuieli cu materialele auxiliare ✓ Cheltuieli cu materialele pentru ambalat ✓ Cheltuieli cu alte materiale consumabile ✓ Multiplicare
22 - cheltuieli cu achiziția de active necorporale	76 - cheltuieli cu achiziția de active necorporale	✓ concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare, aplicații informatice
23-Cheltuieli cu hrana	81-Cheltuieli cu hrana	✓ Cheltuieli cu hrana pentru participanți (grup țintă) și alți participanți la activitățile proiectului
43-Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare funcționării structurilor operaționalizate în cadrul proiectului	165-Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare structurii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Utilități: ✓ o apă și canalizare; ✓ o servicii de salubritate; ✓ o energie electrică; ✓ o energie termică și/sau gaze naturale; ✓ telefoane, fax, internet, acces la baze de date; ✓ servicii poștale și/sau servicii curierat. ✓ Servicii de administrare a clădirilor: ✓ o întreținerea curentă; ✓ o asigurarea securității clădirilor; ✓ o salubritate și igienizare. ✓ Servicii de întreținere și reparare echipamente și mijloace de transport: ✓ o întreținere echipamente; ✓ o reparații echipamente; ✓ o întreținere mijloace de transport; ✓ o reparații mijloace de transport. ✓ Arhivare documente ✓ Amortizare active ✓ Cheltuieli financiare și juridice (notariale): ✓ Prime de asigurare bunuri (mobile și imobile) ✓ Prime de asigurare obligatorie auto (excluzând asigurarea CASCO) ✓ Cheltuieli aferente deschiderii, gestionării și operării contului/conturilor bancare al/ale proiectului
5-Cheltuieli cu închirierea, altele decât cele prevăzute la	9-Cheltuieli cu închirierea, altele decât cele prevăzute la cheltuielile generale de administrație	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Închiriere sedii, inclusiv depozite ✓ Închiriere spații pentru desfășurarea diverselor activități ale operațiunii

	cheltuielile generale de administrație		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Închiriere echipamente ✓ Închiriere vehicule ✓ Închiriere diverse bunuri
	4-Cheltuieli de leasing	8-Cheltuieli de leasing fără achiziție	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rate de leasing plătite de utilizatorul de leasing pentru: <ul style="list-style-type: none"> ○ Echipamente ○ Vehicule ○ Diverse bunuri mobile și imobile
	26-Cheltuieli subvenții/burse/premii cu	91-Subvenții	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Subvenții (ajutoare, premii) pentru cursanți pe perioada derulării cursurilor ✓ Subvenții (ajutoare, premii) pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile; ✓ Subvenții (ajutoare, premii) pentru servicii sociale de îngrijire pentru persoanele dependente (copii, persoane cu dizabilități).
		95 - Premii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Premii în cadrul unor concursuri
	28-Cheltuieli de tip FEDR	161 - cheltuieli cu constructii, inclusiv reabilitare/ modernizare clădiri	<ul style="list-style-type: none"> o Reabilitare/ modernizare clădiri/ condiții de locuire, inclusiv accesibilizarea clădirilor/ inclusiv a spațiilor interioare pentru persoane cu dizabilități (ex. toalete accesibilizate). Toate lucrările de accesibilizare trebuie să fie efectuate în conformitate cu Normativul tehnic NP051; <ul style="list-style-type: none"> □ Instalații tehnice □ Echipamente tehnologice (mașini, utilaje și instalații de lucru) □ Utilaje și echipamente tehnologice și funcționale □ Alte echipamente: o Echipamente de calcul și echipamente periferice de calcul o Cablare rețea internă o Achiziționare și instalare de sisteme și echipamente pentru persoane cu dizabilități o Mobilier, birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale o Alte cheltuieli pentru investiții □ Cheltuieli pentru asigurarea utilităților și/sau reabilitarea și modernizarea utilităților: <ul style="list-style-type: none"> o Alimentare cu apă, canalizare; o Alimentare cu gaze naturale; o Agent termic; o Căi de acces;

			<ul style="list-style-type: none"> o Facilități de acces pentru persoane cu dizabilități; □ Energie electrică.
CHELTUIELI INDIRECTE CHELTUIELILE ELIGIBILE INDIRECTE REPREZINTĂ CHELTUIELILE EFECTUATE PENTRU FUNCȚIONAREA DE ANSAMBLU A PROIECTULUI ȘI NU POT FI ATRIBUITE DIRECT UNEI ANUMITE ACTIVITĂȚI			
	Categorie MySMIS	SUBCATEGORIE MYSMIS	SUBCATEGORIA (DESCRIEREA CHELTUIELII) CONȚINE:
Cheltuieli eligibile indirecte	44 - Cheltuieli indirecte conform art. 68	166 - Cheltuieli indirecte conform art. 68	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Salarii aferente experților suport pentru activitatea managerului de proiect (consilier juridic pentru consilierea echipei de proiect, economist, contabil, expert achizitii publice, audit etc. care vizeaza functionarea in ansamblu a proiectului si nu o activitate anume) ✓ Salarii aferente personalului administrativ și auxiliar (care vizeaza functionarea in ansamblu a proiectului si nu o activitate anume) ✓ Contribuții sociale aferente cheltuielilor salariale și cheltuielilor asimilate acestora (contribuții angajați și angajatori). ✓ Chirie sediu administrativ al proiectului ✓ Plata serviciilor pentru medicina muncii, prevenirea și stingerea incendiilor, sănătatea și securitatea în muncă pentru personalul propriu ✓ Utilități: <ul style="list-style-type: none"> a) apă și canalizare b) servicii de salubritate c) energie electrică d) energie termică și/sau gaze naturale e) telefoane, fax, internet, acces la baze de date f) servicii poștale și/sau servicii curierat ✓ Servicii de administrare a clădirilor: <ul style="list-style-type: none"> a) întreținerea curentă b) asigurarea securității clădirilor c) salubritate și igienizare ✓ Servicii de întreținere și reparare echipamente și mijloace de transport: <ul style="list-style-type: none"> a) întreținere echipamente b) reparații echipamente c) întreținere mijloace de transport

			<p>d) reparații mijloace de transport</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Amortizare active ✓ Conectare la rețele informatice ✓ Arhivare documente ✓ Cheltuieli aferente procedurilor de achiziție ✓ Multiplicare, cu excepția materialelor de informare și publicitate ✓ cheltuielile aferente garanțiilor oferite de bănci sau alte instituții financiare <ul style="list-style-type: none"> ✓ taxe notariale ✓ abonamente la publicații de specialitate ✓ Cheltuieli financiare și juridice (notariale): <p>o prime de asigurare bunuri (mobile și imobile)</p> <p>o asigurarea medicală pentru călătoriile în străinătate,</p> <p>o prime de asigurare obligatorie auto (excluzând asigurarea CASCO)</p> <p>o cheltuieli aferente deschiderii, gestionării și operării contului/conturilor bancare al/ale proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Materiale consumabile: <p>a) cheltuieli cu materialele auxiliare</p> <p>b) cheltuieli cu materialele pentru ambalat</p> <p>c) cheltuieli cu alte materiale consumabile</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ producția materialelor publicitare și de informare ✓ tipărirea/multiplicarea materialelor publicitare și de informare ✓ difuzarea materialelor publicitare și de informare ✓ dezvoltare/adaptare pagini web ✓ închirierea de spațiu publicitar <ul style="list-style-type: none"> ✓ alte activități de informare și publicitate
		<p>Lista cheltuielilor indirecte aferente proiectului este indicativă; solicitantul nu trebuie să fundamenteze cheltuielile indirecte în bugetul proiectului, aceste cheltuieli fiind stabilite ca rată forfetară de 15% din costurile directe eligibile cu personalul (prin aplicarea articolului 68 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013).</p>	

2.3.2 Reguli generale și specifice de decontare

Cuantumul maxim al subvenției care poate fi acordată persoanelor din grupul țintă din categoriile de la punctele a) la d) este de **1800 RON/ nivel de studiu promovat**, inclusiv pentru participarea la stagiul de pregătire practică de 720 de ore pentru obținerea certificatului de calificare profesională de nivel 3.

Subvențiile destinate participanților sunt condiționate de participarea la intervențiile care le sunt destinate. Subvențiile se vor acorda participanților conform unei metodologii specifice realizate de solicitant sau partenerul responsabil cu implementarea acestei activități. Subvențiile destinate participanților sunt condiționate de participarea la intervențiile care le sunt destinate.

Cu privire la eligibilitatea cheltuielilor pentru achiziția de echipamente și pentru închirieri și leasing, trebuie respectate și plafoanele stabilite prin ***Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020***.

În cadrul proiectului vor fi decontate cheltuieli plafonate procentual, după cum urmează:

- ▶ **Cheltuieli de tip FEDR aferente cheltuielilor directe:** maximum 10% din cheltuielile directe ale proiectului.
- ▶ **Cheltuielile indirecte** sunt decontate în limita a 15% din costurile directe eligibile cu personalul (prin aplicarea articolului 68 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013).

Conform Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor, beneficiarul este obligat să descrie în cererea de finanțare activitățile obligatorii de informare și publicitate a proiectului (criteriu de eligibilitate proiect), așa cum sunt acestea prevăzute în ghidul general ***Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020***, CAPITOLUL 9 „Informare și publicitate”. Cheltuielile aferente activității de informare și publicitate proiect vor fi incluse la capitolul cheltuieli indirecte.

Atât solicitantul cât și fiecare partener trebuie să contribuie financiar la implementarea proiectului, respectiv să aibă alocate cheltuieli eligibile din totalul cheltuielilor eligibile prevăzute în bugetul proiectului, nefiind posibil ca un partener sau/și solicitantul să asigure partea de buget (asistență financiară nerambursabilă sau/și contribuție proprie) prevăzută pentru un alt partener.

Pe parcursul implementării proiectului, cheltuielile considerate neeligibile, dar necesare derulării proiectului vor fi suportate de către beneficiar.

În înțelegerea și aplicarea prevederilor art. 8 din OUG nr. 40/ 2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020, Beneficiarul/Liderul de parteneriat și partenerii acestuia instituții publice pot cuprinde în bugetele proprii sume pentru ordonatorii de credite secundari sau terțiari, instituții aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea acestora, cu rol în implementarea proiectului, numiți parteneri asociați, așa cum sunt prevăzuți în cererea de finanțare.

Cheltuielile efectuate de partenerii asociați sunt eligibile în condițiile prevăzute în contractul de finanțare fără a exista obligativitatea acestor instituții de a fi partener în proiect în sensul acordului de parteneriat (a se vedea prevederile relevante din secțiunea 1.4. *Tipuri de solicitanți și parteneri eligibili în cadrul apelului a prezentului Ghid*).

CAPITOLUL 3. COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE

Completarea cererii de finanțare se realizează în conformitate cu documentul ***Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020***, precum și cu instrucțiunile de completare furnizate în sistemul informatic la apelurile de proiecte.

CAPITOLUL 4. PROCESUL DE EVALUARE ȘI SELECȚIE A PROIECTELOR

Evaluarea și selecția cererilor de finanțare se efectuează în conformitate cu:

- ▶ documentul *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*;
- ▶ Ghidul Solicitantului - Condiții Specifice;
- ▶ Metodologia de evaluare și selecție a proiectelor POCU;
- ▶ Criteriile de verificare a conformității administrative și a eligibilității;
- ▶ Criteriile de evaluare și selecție a cererilor de finanțare.

CAPITOLUL 5. DEPUNEREA ȘI SOLUȚIONAREA CONTESTAȚIILOR

Procesul de soluționare a contestațiilor se desfășoară în conformitate cu prevederile documentului *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020* și cele ale Metodologiei de verificare, evaluare și selecție a proiectelor POCU.

Termenul estimat de finalizare a evaluării (inclusiv soluționarea contestațiilor) este 30 decembrie 2019.

CAPITOLUL 6. CONTRACTAREA PROIECTELOR - DESCRIEREA PROCESULUI

Procesul de contractare se desfășoară în conformitate cu prevederile *Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020*, CAPITOLUL 8 „Contractarea proiectelor”.

Termenul estimat de finalizare a procesului de contractare este 30 ianuarie 2020.

În funcție de data de demarare a procesului de contractare a proiectelor selectate în vederea finanțării, perioada de implementare a proiectului (data de începere / data de finalizare a implementării/ calendarul activităților etc) menționată în cererea de finanțare poate fi actualizată de către AM POCU/OI POCU responsabil, având în vedere că, de regulă, implementarea proiectului trebuie să înceapă imediat după finalizarea procesului de evaluare și selecție a cererilor de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

CAPITOLUL 7. ANEXE

ANEXA 1 - DEFINIȚIILE INDICATORILOR DE REZULTAT ȘI REALIZARE

ANEXA 2 - CRITERIILE DE VERIFICARE A CONFORMITĂȚII ADMINISTRATIVE ȘI A ELIGIBILITĂȚII

ANEXA 3 - CRITERII DE EVALUARE ȘI SELECȚIE TEHNICĂ ȘI FINANCIARĂ

ANEXA 4 - CADRU LEGAL RELEVANT

ANEXA 5 - INSTRUCȚIUNI ORIENTATIVE PRIVIND COMPLETAREA CERERII DE FINANȚARE POCU

ANEXA 6 - ACORD DE COLABORARE